

14.3.3. Toinen kotimainen kieli, Ruotsi B1

14.3.3.1. Kielikasvatus

Kielitaidon kehittyminen alkaa varhaislapsuudessa ja jatkuu elinikäisenä prosessina. Monikielinen kompetenssi kehittyy kotona, koulussa ja vapaa-ajalla. Se koostuu äidinkielen ja muiden kielten sekä niiden murteiden eritasoisista taidoista. Koulun kieltenopetuksen lähtökohtana on kielen käyttö eri tilanteissa. Se vahvistaa oppilaiden kielitietoisuutta ja eri kielten rinnakkaista käyttöä sekä monilukutaidon kehittymistä. Oppilaat oppivat tekemään havaintoja erikielisistä teksteistä ja vuorovaikutuksen käytänteistä, käyttämään kielitiedon käsitteitä tekstien tulkinnassa ja hyödyntämään erilaisia tapoja oppia kieliä. Oppilaat käyttävät eri kielten taitoaan kaiken oppimisen tukena eri oppiaineissa. Oppilaita ohjataan lukemaan kielitaidolleen sopivia tekstejä ja hankkimaan opiskelussa tarvittavaa tietoa eri kielillä.

Oppilaita ohjataan tiedostamaan sekä omaa että muiden kielellisten ja kulttuuristen identiteettien monikerroksisuutta. Myös vähemmistökielten ja uhanalaisten kielten merkitys tuodaan esiin opetuksessa. Opetus tukee oppilaiden monikielisyyttä hyödyntämällä kaikkia, myös oppilaiden vapaa-ajalla käyttämiä kieliä. Opetus vahvistaa oppilaiden luottamusta omiin kykyihinsä oppia kieliä ja käyttää vähäistäkin kielitaitoaan rohkeasti. Kielikasvatus edellyttää eri oppiaineiden yhteistyötä.

14.3.3.2. Toisen kotimaisen ja vieraiden kielten opiskelun mahdollisuudet

Oppilaan opinto-ohjelmaan kuuluu vähintään yksi pitkä ja yksi keskipitkä kielen oppimäärä. Näistä toinen on toinen kotimainen kieli (ruotsi tai suomi) ja toinen jokin vieras kieli tai saamen kieli. Pitkiä oppimääriä ovat A-oppimäärät sekä ruotsin ja suomen äidinkielenomaiset oppimäärät. Keskipitkiä oppimääriä ovat B1-oppimäärät. Lisäksi opetuksen järjestäjä voi tarjota oppilaille valinnaisina ja vapaaehtoisina kieliopinointina eripituisia kielten oppimääriä.

Toinen kotimainen kieli -oppiaineeseen on näissä perusteissa määritelty kuusi kolme oppimäärää: äidinkielenomainen suomi ja ruotsi, ruotsin ja suomen pitkä eli A-oppimäärä sekä ruotsin ja suomen keskipitkä eli B1-oppimäärä.

Vieras kieli -oppiaineeseen on määritelty seitsemän eri oppimäärää: englannin, muun vieraan kielen ja saamen pitkät eli A-oppimäärät, vieraan kielen keskipitkä eli B1-oppimäärä sekä vieraan kielen, saamen ja latinan lyhyet eli B2-oppimäärät.

Vieraan kielen oppimääräkuvaukset soveltuvat kaikille niille kielille, joille ei ole kielikohtaista oppimääräkuvausta. Opetuksen järjestäjä huolehtii tällöin kielikohtaisen sovelluksen laatimisesta näiden perusteiden pohjalta. Englantiin on laadittu vain A-oppimäärä. Jos on tarpeen, voidaan paikallisesti laatia englannin B1- tai B2-oppimääräkuvaus vieraan kielen B1- tai B2-oppimäärän perusteiden pohjalta. Perusteissa määritelty kehittyvän kielitaidon taso soveltuu eurooppalaisiin kieliin, joissa käytetään aakkosiin pohjautuvaa kirjoitusjärjestelmää. Muihin opetuksen järjestäjän kieliohjelmaan sisältyviin kieliin opetuksen järjestäjä laatii opetussuunnitelman noudattaen näitä perusteita soveltuvin osin.

14.3.3.3. Raahen kaupungin perusopetuksen kieliohjelma vuosiluokille 1–9

A1 EN (1-2.lk) 3. – 9. lk.

B1 RU 6. –9. lk.

B2 (valinnaisaine) SA, RA, VE 8.–9. lk.

14.3.3.4. Oppiaineen tehtävä

Kieli on oppimisen ja ajattelun edellytys. Kieli on mukana kaikessa koulun toiminnassa, ja jokainen opettaja on kielen opettaja. Kielten opiskelu edistää ajattelutaitojen kehittymistä. Se antaa aineksia monikielisen ja -kulttuurisen identiteetin muodostumiselle ja arvostamiselle. Sanavaraston ja rakenteiden karttuessa myös vuorovaikutus- ja tiedonhankintataidot kehittyvät. Kielten opiskelussa on runsaasti sijaa ilolle, leikillisyydelle ja luovuudelle.

Ruotsin kielen opetus on osa kielikasvatusta ja johdatusta kielitietoisuuteen. Oppilaissa herätetään kiinnostus kouluyhteisön ja ympäröivän maailman kielelliseen ja kulttuuriseen moninaisuuteen ja heitä rohkaistaan viestimään autenttisissa ruotsinkielisissä ympäristöissä. Koulussa ohjataan arvostamaan eri kieliä, niiden puhujia ja erilaisia kulttuureita. Sukupuolten tasa-arvoa kielivalinnoissa ja kielten opiskelussa vahvistetaan erilaisia oppilaita kiinnostavalla kielivalintatiedotuksella, rohkaisemalla oppilaita tekemään aidosti itseään kiinnostavia valintoja sukupuolesta riippumatta, käsittelemällä opetuksessa monipuolisesti erilaisia aiheita sekä käyttämällä vaihtelevia ja toiminnallisia työtapoja.

Ruotsin kielen opiskelu valmistaa oppilaita suunnitelmalliseen ja luovaan työskentelyyn erilaisissa kokoonpanoissa. Oppilaille ja oppilasryhmille luodaan mahdollisuuksia verkostoitumiseen ja yhteydenpitoon ihmisten kanssa myös eri puolilla Pohjoismaita. Tieto- ja viestintäteknologia tarjoaa yhden luontevan mahdollisuuden toteuttaa kieltenopetusta autenttisista tilanteista ja oppilaiden viestintätarpeista lähtien. Opetus antaa myös valmiuksia osallisuuteen ja aktiiviseen vaikuttamiseen.

Opetus vahvistaa oppilaiden luottamusta omiin kykyihinsä oppia kieliä ja käyttää niitä rohkeasti. Oppilaille annetaan mahdollisuus edetä yksilöllisesti ja saada tarpeen mukaan tukea oppimiselleen. Opetus järjestetään niin, että myös muita nopeammin etenevät tai kieltä entuudestaan osaavat voivat edistyä. Kielten opetuksessa kehitetään monilukutaitoa ja käsitellään erilaisia tekstejä. Lasten ja nuorten erilaiset kiinnostuksen kohteet otetaan huomioon tekstien valinnassa. Opetuksessa luodaan siltoja myös eri kielten välille sekä oppilaiden vapaa-ajan kielenkäyttöön. Oppilaita ohjataan hakemaan osaamillaan kielillä tietoa.

14.3.3.5. Ruotsin kielen B1-oppimäärän vuosiluokilla 3-6 keskeiset tavoitteet ja sisällöt

Vuosiluokilla 3–6 kaikilla oppilailla on äidinkielen lisäksi opetusta vähintään kahdessa muussa kielessä: yhteisessä A1-kielessä (englanti) sekä B1- kielessä (ruotsi).

6.luokka

Määritellään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuositodistusta varten opettaja käyttää 1.8.2023 alkaen Opetushallituksen julkaisemaa *Perusopetuksen arviointikriteerit kuudennen vuosiluokan päätteeksi* -asiakirjaa (Raahan opetussuunnitelman liite 10). **Opetushallitus on muuttanut ja täydentänyt 12.2.2024 opetussuunnitelman perusteiden toisen kotimaisen kielen, ruotsin, B1-oppimäärän tavoitteita sekä kriteerejä vuosiluokilla 3-6. Muutokset ja täydennykset ovat kokonaisuudessaan luettavissa liitteessä 11.**

Ruotsin opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 6	Ruotsin opetuksen tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokalla 6
Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen	
T1 ohjata oppilasta havaitsemaan, että Suomessa on kaksi kansalliskieltä, suomi ja ruotsi, ohjata oppilasta havainnoimaan ja tunnistamaan ruotsin kieltä eri toimintaympäristöissä ja tutustuttaa oppilas suomenruotsalaisen ja ruotsalaisen kulttuurin ominaispiirteisiin ja suomenruotsalaisiin ja ruotsalaisiin kieliympäristöihin sekä Pohjoismaihin	S1 (L1, L2, L4) Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen: Tarkastellaan ja verrataan ruotsin kielen ja entuudestaan tuttujen kielten tärkeimpiä yhtäläisyyksiä ja eroja
T2 tukea oppilaan kielellisen uteliaisuuden ja päättelykyvyn kehittymistä sekä rohkaista tekemään havaintoja kielistä ja ohjata oppilasta huomaamaan yhtäläisyyksiä ja eroja suomen ja ruotsin kielen sekä muiden kielten välillä	
Kieltenopiskelutaidot	
T3 ohjata oppilasta ottamaan vastuuta ruotsin kielen opiskelustaan ja asettamaan tavoitteita opiskelulle, ohjata oppilasta kokeilemaan monipuolisia tapoja oppia ruotsin kieltä vuorovaikutuksessa muiden kanssa sallivassa	S2 (L1, L3, L5) Asetetaan tavoitteita ja suunnitellaan toimintaa yhdessä.

<p>ilmapiirissä ja kannustaa oppilasta harjaannuttamaan ja kehittämään ruotsin kielen taitoaan monipuolisesti myös tieto- ja viestintäteknologian avulla</p> <p>T4 kannustaa oppilasta ymmärtämään ruotsin kielen taito tärkeänä osana jatkuvaa oppimista ja oman kielivarannon karttumista ja ohjata oppilasta ruotsinkielisten toimintaympäristöjen löytämiseen ja hyödyntämiseen osana omaa oppimistaan</p>	<p>Selvitetään, missä ruotsin taitoa tarvitaan ja missä sitä voi käyttää. Opetellaan huomaamaan, miten ruotsin kieli näkyy erilaisissa arkisissa yhteyksissä.</p>
Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa	
<p>T5 ohjata oppilasta harjoittelemaan erilaisia, erityisesti suullisia viestintätilanteita</p> <p>T6 rohkaista oppilasta käyttämään viestinsä perille saamiseksi monenlaisia, myös ei- kielellisiä keinoja ja pyytämään tarvittaessa toistoa ja hidastusta</p> <p>T7 ohjata oppilasta harjoittelemaan erilaisia kohteliaisuusilmauksia</p>	<p>S3(L4) Harjoitellaan erilaisia vuorovaikutustilanteita:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● tervehdykset ● kuulumisten vaihto, vointi ● itsestä, perheestä, harrastuksista ja vapaa-ajasta kertominen ● kaverin esittely ● asiointi esim. kahvilassa, postissa ● mielipiteen ilmaiseminen <p>S3 Harjoitellaan ruotsin kielen tyypillisiä fraaseja, joilla oppilas kykenee ilmaisemaan, mikäli hän ei ymmärtänyt viestiä tai ei kuullut sitä.</p> <p>S3 Harjoitellaan anteeksipyytämistä, pahoittelua, kiittämistä, pyytämään ja tarjoamaan kohteliaasti, onnittelemaan jne.</p>
Kehittyvä kielitaito, taito tulkita tekstejä	
<p>T8 rohkaista oppilasta ottamaan selvää tilanneyhteyden avulla helposti ennakoitavasta ja ikä tasolle sopivasta puheesta tai kirjoitetusta tekstistä</p>	<p>S3 (L4) Opetellaan sanastoa ja rakenteita monenlaisten aihepiirien yhteydessä. Keskeisiä aihepiirejä ovat</p> <ul style="list-style-type: none"> ● minä itse ● harrastukset ● koulu ● perhe ● kaverit ● koti
Kehittyvä kielitaito, taito tuottaa tekstejä	
<p>T9 tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella ikä tasolle sopivaa hyvin pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista</p>	<p>S3(L4) Opetellaan ruotsin kielen tärkeimmät suomesta poikkeavat foneettiset merkit ja niiden luonteva ääntäminen.</p> <p>Keskeisten aihepiirien lisäksi harjoitellaan yhteisesti valittuja kiinnostavia kielenkäytön aihepiirejä.</p> <p>Opetellaan ruotsin kielen rakenteista seuraavat:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● persoonapronominit

	<ul style="list-style-type: none"> ● omistussanat ● substantiivin muodot ● adjektiivin kolme muotoa ● verbin perusmuoto ja presens ● kieltosanat ● päälauseen sanajärjestys ● kysyvät lauseet ● apuverbit
--	---

14.3.3.6. Ruotsin kielen B1-oppimäärän oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokalla 3-6

Tavoitteena on, että kielenkäyttö olisi mahdollisimman asianmukaista, luonnollista ja oppilaille merkityksellistä. Työskentelyssä korostuu pari- ja pienryhmätyö sekä yhdessä oppiminen erityyppisissä oppimisympäristöissä. Monikielisyys- ja kielikasvatuksen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan opettajien yhteistyötä. Leikin, laulun, pelillisyyden ja draaman avulla oppilaat saavat mahdollisuuden kokeilla kasvavaa kielitaitoaan ja käsitellä myös asenteita. Opetuksessa käytetään monipuolisesti eri viestintäkanavia ja -välineitä. Oppilaita ohjataan aktiiviseen toimijuuteen ja itsenäiseen vastuun ottoon omasta oppimisestaan eurooppalaisen kielisalkun tai vastaavan työvälineen avulla. Oppilaat tutustuvat ympäröivän yhteisön monikielisyyteen ja - kulttuurisuuteen kotikansainvälisyyden avulla. Heille tarjotaan myös mahdollisuuksia harjoitella kansainvälistä yhteydenpitoa. Ruotsin kieltä käytetään aina kun se on mahdollista.

14.3.3.7. Ohjaus, eriyttäminen ja tuki ruotsin kielen B1-oppimäärässä vuosiluokilla 3–6

Oppilaita ohjataan käyttämään kielitaitoaan rohkeasti. Rungas viestinnällinen harjoittelu tukee oppilaiden kielitaidon kehittymistä. Oppilaita kannustetaan opiskelemaan myös muita koulun tarjoamia kieliä. Oppilaille, joilla on kieliin liittyviä oppimisvaikeuksia, tarjotaan tukea. Opetus suunnitellaan niin, että se tarjoaa haasteita myös muita nopeammin edistyville tai ruotsin kieltä entuudestaan osaaville oppilaille.

14.3.3.8. Oppilaan oppimisen arviointi ruotsin kielen B1-oppimäärässä vuosiluokilla 3–6

Arviointi ja palaute on luonteeltaan oppimista ohjaavaa ja kannustavaa ja antaa oppilaille mahdollisuuden painottaa itselleen luonteellisia ilmaisumuotoja. Monipuolinen arviointi tarjoaa mahdollisuuksia osoittaa osaamistaan myös oppilaille, joilla on kieleen liittyviä oppimisvaikeuksia tai joilla on muulla tavoin kielellisesti erilaiset lähtökohdat. Arvioinnissa välineenä voidaan käyttää esimerkiksi eurooppalaista kielisalkkua.

Ruotsin kielen sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaiden osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. **Määritellesään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuosidistusta varten opettaja käyttää valtakunnallisia arviointikriteereitä.** Opettajan tulee käyttää 1.8.2023 alkaen Opetushallituksen julkaisemaa *Perusopetuksen arviointikriteerit kuudennen vuosiluokan päätteeksi* -asiakirjaa (Raahen opetussuunnitelman liite 10). *Opetushallitus on täydentänyt B1-kielen tavoitteita ja kriteerejä 12.2.2024. Täydennökset sekä muutokset ja osaamisen kuvaukset arvosanoille 5, 7, 8 ja 9 ovat luettavissa liitteessä 11.* Opinnoissa edistymisen kannalta on keskeistä, että oppimista arvioidaan monin eri tavoin myös itse- ja vertaisarviointin keinoin ja että arviointi kohdistuu kaikkiin arviotaviin tavoitteisiin. Arvioinnissa otetaan huomioon kaikki kielitaidon osa- alueet. Niiden arviointi perustuu eurooppalaiseen viitekehukseen ja sen pohjalta laadittuun suomalaiseen sovellukseen.

14.3.3.9. Ruotsin kielen B1-oppimäärän arviointikriteerit 6. vuosiluokan päätteeksi hyvää osaamista kuvaavaa sanallista arviota /arvosanaa kahdeksan varten

Opetuksen tavoite	Sisältö-alueet	Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä/arvosanan kahdeksan osaaminen
Kasvu kulttuuriseen		a	

moninaisuuden ja kielitietoisuuteen			
T1 ohjata oppilasta havaitsemaan, että Suomessa on kaksi kansalliskieltä, suomi ja ruotsi, ohjata oppilasta havainnoimaan ja tunnistamaan ruotsin kieltä eri toimintaympäristöissä ja tutustuttaa oppilas suomenruotsalaisen ja ruotsalaisen kulttuurin ominaispiirteisiin ja suomenruotsalaisiin ja ruotsalaisiin kieliympäristöihin sekä Pohjoismaihin	S1	Kielten keskinäissuhteiden hahmottaminen	Oppilas osaa nimetä Suomen kansalliskielet sekä nimetä ruotsiksi Pohjoismaat ja pohjoismaiset kielet. Oppilas osaa antaa esimerkkejä siitä, missä ruotsin kieltä voi kuulla ja nähdä. Oppilas osaa antaa joitakin esimerkkejä suomenruotsalaisen tai ruotsalaisen kieliympäristön ja kulttuurin ominaispiirteistä.
T2 tukea oppilaan kielellisen uteliaisuuden ja päättelykyvyn kehittymistä sekä rohkaista tekemään havaintoja kielistä ja ohjata oppilasta huomaamaan yhtäläisyyksiä ja eroja suomen ja ruotsin kielen sekä muiden kielten välillä	S1	Ruotsin kielen aseman ja merkityksen tunteminen Suomessa	Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Arvioitava osaaminen sisältyy kehittyvän kielitiedon tavoitteiden osaamisen kuvauksiin.
Kielenopiskelutaidot			
T3 ohjata oppilasta ottamaan vastuuta ruotsin kielen opiskelustaan ja asettamaan tavoitteita opiskelulle, ohjata oppilasta kokeilemaan monipuolisia tapoja oppia ruotsin kieltä vuorovaikutuksessa muiden kanssa sallivassa ilmapiirissä ja kannustaa oppilasta harjaannuttamaan ja kehittämään ruotsin kielen taitoaan monipuolisesti myös tieto- ja viestintäteknologian avulla	S2	Toiminta opiskelutilanteessa	Oppilas harjaannuttaa ruotsin taitoaan ryhmässä myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen, huolehtii kotitehtävistään sekä osallistuu ryhmän työskentelyyn myönteisellä tavalla. Oppilas osaa arvioida ruotsin taitonsa kehittymistä suhteellisen realistisesti. Oppilas ottaa pääsääntöisesti vastuuta ruotsin kielen opiskelustaan. Oppilas osaa käyttää useita itselleen sopivia tapoja oppiakseen ruotsin kieltä myös vuorovaikutuksessa toisten kanssa.
T4 kannustaa oppilasta ymmärtämään ruotsin kielen taito tärkeänä osana jatkuvaa oppimista ja oman kielivarannon karttumista ja ohjata oppilasta ruotsinkielisten toimintaympäristöjen löytämiseen ja hyödyntämiseen osana omaa oppimistaan	S2	Ruotsin kielen käyttö- alueiden ja – mahdollisuuksien tunnistaminen omassa elämässä	Oppilas osaa mainita joitakin ruotsin kielen käyttöalueita ja - mahdollisuuksia.
Kehittyvä kielitaito, taito			Taitotaso: A1.2

toimia vuorovaikutuksessa			
T5 ohjata oppilasta harjoittelemaan erilaisia, erityisesti suullisia viestintätilanteita	S3	Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Oppilas selviytyy satunnaisesti yleisimmin toistuvista, rutiinin- omaisista viestintätilanteista tukeutuen vielä enimmäkseen viestintäkumppaniin.
T6 rohkaista oppilasta käyttämään viestinsä perille saamiseksi monenlaisia, myös ei-kielellisiä keinoja ja pyytämään tarvittaessa toistoa ja hidastusta	S3	Viestintästrategioiden käyttö	Oppilas tukeutuu viestinnässään kaikkein keskeisimpiin sanoihin ja ilmauksiin. Oppilas tarvitsee paljon apukeinoja ja osaa pyytää toistamista tai hidastamista.
T7 ohjata oppilasta harjoittelemaan erilaisia kohteliaisuuden ilmauksia	S3	Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Oppilas osaa käyttää muutamia kaikkein yleisimpiä kielelle ominaisia kohteliaisuuden ilmauksia rutiininomaisissa sosiaalisissa kontakteissa.
Kehittyvä kielitaito, taito tulkita tekstejä			Taitotaso A1.2
T8 rohkaista oppilasta ottamaan selvää tilanneyhteyden avulla helposti ennakoitavasta ja ikä tasolleen sopivasta puheesta tai kirjoitetusta tekstistä	S3	Tekstien tulkintataidot	Oppilas ymmärtää harjoiteltua, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää muutaman sanan mittaista kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta. Oppilas tunnistaa tekstistä yksittäisiä tietoja.
Kehittyvä kielitaito, taito tuottaa tekstejä			Taitotaso A1.1
T9 tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella ikätasolle sopivaa hyvin pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista.	S3	Tekstien tuottamistaidot	Oppilas osaa ilmaista itseään puheessa hyvin suppeasti käyttäen harjoiteltuja sanoja ja opeteltuja vakioilmaisuja. Oppilas ääntää joitakin harjoiteltuja ilmauksia ymmärrettävästi. Oppilas osaa kirjoittaa joitakin erillisiä sanoja, lauseita ja sanontoja. Oppilas hyvin suppean perussanaston, muutaman tilannesidonnaisen ilmauksen ja peruskieliopin aineksia.